

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 90

Číslo: 15

11. dubna 2010

Cena: 7 Kč

OLMOUCKÁ BISKUPKA K 90. VÝROČÍ VZNIKU NAŠÍ CÍRKVE

Každého, kdo zná aspoň letmo 90letou historii Církve československé husitské, musí napadnout, že byla s mírnou nadsázkou v roce 1920 jakousi "avantgardou" své doby. Některé požadavky reformních katolických kněží, tehdy papežem Benediktem XV. tvrdě zamítnuté, byly zhruba po 40 letech II. vatikánským koncilem uvedeny v život: bohoslužby v rodném jazyce a čelem k lidem, větší vliv laiků na správě církve, později i přijímání podobojí (chléb i víno) aspoň při výjimečných příležitostech.

Zdobrovolnění celibátu a kněžské svěcení žen (v naší církvi od r. 1947) pokládal koncem minulého století arcibiskup milánský kardinál Martini za úkol, který bude muset Římskokatolická církev řešit stejně naléhavě jako společné přijímání svátosti večeře Páně všemi křesťany bez rozdílu konfesí. Doufám, že z toho posledního se budu radovat dřív než za 40 let. Společný stůl se svátostí večeře Páně - od něho se odvíjí uvažování o budoucnosti i mé církve, o níž přece nelze rozvažovat vyděleně od budoucnosti celé církve Božího lidu, potažmo křesťanství vůbec. Všechny církve mají přes svá konfesní vymezení a odlišnosti společnou dvoutisíciletou duchovní tradici a jsou nedílnou součástí jednoho těla Kristova. Církev je tajemstvíplným dílem Božím i lidským. Právě různost našeho lidského vnímání, vyhodnocování a výkladu Božích tajemství je stále důvodem, proč se u jednoho stolu se svátostí večeře Páně nesetkáváme. Z naší lidské strany je nakupeno plno obstrukcí, zákazů a podmínek - paradoxně my, pozvaní hosté, bráníme jedni druhým společně stolovat s našim hostitelem Ježíšem Kristem. Přitom Kristovo pozvání je prostinké a

otevřené všem. On sám nás zve: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny. Já vám dám spočinout“... A podmínka? Vědomí vlastní nehodnosti a tichá kajícínost. Je jen jeden stůl, k němuž již 2000 let na toto pozvání přistupujeme. Ježíš Kristus nemá víc stolů, které by obcházel jako šachový velmistr při turnaji. Nikdo z nás v žádné církvi nemůže Jeho stůl obsadit ani rezervovat jen pro sebe. To je věc hostitele, ne hostů.

Jsem vděčna své církvi, že tohle rozpoznala. Bývá nám předhazována (občas oprávněně) přílišná liberálnost a otevřenost. Za mnohem nebezpečnější pokládám ghetto zákonických majitelů jediné pravdy. Církev československá husitská za těch 90 let mnohé dílo v dobrém započala, někdy uspěchala a ve slabostech nezvládla. O mnohé dnes zápasí. Jsme malá a chudá církev. Vidím to jako přednost v čase, kdy si křesťané jen neradi přiznávají, že zaběhaný model institucionální, zideologizované, rituální a moralizující církve podléhá změnám času a bere pomalu za své. Církev se stává opět hnutím, které má pohnout druhými ke Kristu. Tak tomu bylo v prvotní církvi. Ostatně víra přece není přitakání předkládaným dogmatům, ale živý, intimní vztah důvěry k Bohu v osobním sebenasazení v lásce, dobrotě, sdílení, dělení, pokoji a radosti. V tom je naděje, že celá naše křesťanská kultura a civilizace ustojí zkoušky ze sebe samé.

Není to jen zesvětštění společnosti, ale především naše křesťanská nevěrohodnost, vnitřní duchovní vyhaslost a povrchnost bohatého a přesyceného euroamerického světa, co ohrožuje základní duchovní hodnoty, na nichž stojíme (v dobrém i ve zlém)

Husův sbor v Olomouci

2000 let. I v těchto souvislostech musím nahlížet 90leté dílo své církve. Kdo by tehdy před 90 lety tušil, že se mnohé z navrhovaných reforem uskuteční. A koho by tenkrát napadlo, že na počátku 3. tisíciletí budeme svědky nástupu duchovně stmelěného islámu. Imigrace, porodnost ale i častá militantnost islámu nás zaskočily. Že bych se spíš než setkání všech

křesťanů u jednoho stolu Páně dočkala burky na hlavě vnučky?

To není slovo proti islámu, ale za křesťanství. Nesmíme se bát! Jsme přece všichni děti jednoho Boha. Jemu budeme všichni vydávat počet ze svého díla. Každý ve své církvi. A tak se modlím ve své církvi za otevřený dialog a ne duel mezi námi křesťany i jinými náboženstvími. Za dialog,

který nebude tabuizovat a zakazovat žádné otázky víry. Ať nám nikdy nejde o moc ale o pomoc. Kéž dozrajeme k opravdové křesťanské etice odpovědnosti. Kéž v hluboké důvěře v Boží zaslíbení následujeme Ježíše Krista otevření pro znovuprožití Ducha. Ježíš přece řekl: „Vzchopte se, já jsem přemohl svět.“ Jan 16,33

Jana Šilerová, biskupka

OSOBNOSTI O T. G. MASARYKOVÍ

Prof. JUDr. Karel Malý, DrSc. (*1930, Mnichovo Hradiště) je bývalý rektor Univerzity Karlovy v Praze (v letech 1994-1999). Vede Centrum právněhistorických studií Historického ústavu Akademie věd

ČR a Právnické fakulty UK. Na této fakultě je dnes členem Ústavu právních dějin, který v minulosti vedl.

* Co vás učili ve škole o Tomáši Garriguovi Masarykovi?

Narodil jsem se v roce 1930, takže jsem do nástupu okupace měl ještě normální výchovu na základní škole, kde Masarykův portrét visel. Tam jsme se o něm dozvěděli relativně velmi mnoho.

* Pak byl jistě rozdíl mezi tím, co vám říkali na základní, střední a vysoké škole. O TGM se nesmělo mluvit...

Ono se vlastně vůbec nesmělo mluvit o českých dějinách, jak do toho vstoupila okupace, a pak po válce to všechno dostalo naprosto zkreslenou podobu. Dokonce i někteří vynikající teoretici psali články o lži masarykismu. Ale ono to semínko zůstává, člověk těžko mění názory. Pamatuji si ještě i na Masarykův pohřeb. To mi bylo sedm let, a já si vzpomínám, jak jsme to vnímali, celá rodina... Ono se někdy mluví o kultu TGM, ale to nebyl kult, nýbrž jistá skutečnost; součástí toho, čemu se někdy říká idea československého státu. Zapomíná se totiž, že "otcům" československé re-

publiky se podařilo v neuvěřitelně krátké době vytvořit, co my dnes nemáme. Ideu státnosti, víru ve stát. Naprosté přesvědčení, že my jsme součástí státu, že stát je náš, že stojí za to za něj bojovat. To je věc, která zasluhuje mimořádný obdiv - a součástí toho všeho byla Masarykova osobnost.

* Určitě jste svým studentům o Masarykovi říkal. Co jste zejména zdůrazňoval?

Já jsem historik, vykládám dějiny Rakouska a dějiny Československa. A pochopit vývoj české politiky už v 19. století, realizaci českého státního programu, to bez Masaryka není možné. Tam je právě to podstatné: Masaryk a jeho vztah k Rakousku, jeho kritika Rakouska, vůbec ne z hlediska nacionálních pozic, ale na principu spravedlnosti, rovnosti, snahy o sebeurčení. To je první věc. A ta druhá, bez Masaryka by Československá republika nikdy nemohla vzniknout. Když se podíváte do jeho spisů, zejména do Nové Evropy, zjistíte, že jeho pojetí nového Československa bylo pojetí evropské. Samozřejmě předpokládal, že bude postupem doby vytvořena jakási velká Evropa, která bude mít

Dokončení na str. 3

K 1125. VÝROČÍ ÚMRTÍ METODĚJE

Počátek dubna je příležitostí, abychom právě my - Církev československá husitská, která v minulém století navázala na odvěkou touhu lidí oslavovat Boha rodným jazykem, si připomenuli výročí úmrtí jednoho z bratří, kteří to dávným Slovanům, žijícím na Velké Moravě, svou překladatelskou prací a křesťanskou misii umožnili.

Podle staroslovanské legendy z konce 9. stol. "Život sv. Metoděje" zemřel tento muž ve velikonočním týdnu 6. dubna 885 na starém Velehradě u Uherského Hradiště. (Jen kniha ThDr. Václava Medka z r. 1982 „Cesta české a moravské církve staletími“ uvádí na str. 23 - zřejmě tiskovou chybou - jako rok jeho úmrtí 884.)

Když velkomoravský kníže Rastislav nezískal na svou žádost u papeže Mikuláše I. kněze, mluvící slovan-

sky, obrátil se o pomoc na východ - do Konstantinopole (Cařihradu). Tam byli vybráni dva muži, kteří se vrátili z poselství k Chazarům na jižní Ukrajině, odkud přinesli ostatky 3. papeže Klimenta - bratři Konstantin a starší Metoděj. Pocházeli ze Soluně z rodiny, v níž snad matka byla Slovanka. Konstantin sestavil pro slovanickou řeč písmo - hlaholici z malých písmen řecké abecedy, a přeložili do ní části Bible, sbírku církevních předpisů a východní bohoslužebné texty, v nichž večeře Páně byla vysluhována podobojí všem přítomným. Pak se vypravili r. 863 na Velkou Moravu, kde byli vděčně uvítáni.

Protože tam křesťanství franští kněží sloužili mši latinsky, byli oba bratři obviňováni z kacířství. Odvolali se proto k papeži Mikulášovi I. (a tak vyjádřili svou souznělost se západ-

ní církvi). Když se s ostatky papeže Klimenta dostali r. 867 do Říma, uvítal je už nový papež Hadrián II. Ten z nich obvinění z bludů sňal a slovanickou mši konat povolil. Bratři zůstali v Římě celý rok. Konstantin tam vstoupil do řeckého basilíánského kláštera a pod řádovým jménem Cyril tam v únoru 869 zemřel.

Metoděj se pak vracel ve funkci biskupa (tj. s právem světit další kněze!) přes Panonii (dnešní severní Chorvatsko a západní Uhry) na Velkou Moravu; cestou byl z podnětu pasovského biskupa zajat a r. 870 souzen na synodě v Řezně. Kníže Svatopluk své dočasné přátelství s Franky zatím ukončil a s panonským vládcem Kocelem žádali na novém papeži Janu VIII. pro Metoděje svobodu. Dosáhli jí až r. 874 - za cenu zákazu

Dokončení na str. 3

Jarní probuzení

Bylo jedno z prvních jarních, slunečných odpolední tohoto roku. Vypravil jsem se se svým malým, ani ne jeden a půlročním synkem na krátkou procházku. Byly to vlastně jedny z prvních okamžiků, kdy si Kryštof uvědomoval poesii ze zimního snu probouzející se přírody, kdy začínal plněji vnímat svět kolem sebe. Jak ledabyle střídal své krátké a zatím ještě nejisté krůčky, nestačil se rozhlížet kolem sebe. Tolik nových podnětů. Tolik krás a zajímavostí k objevování. Jeho oči zářily úžasem i nad těmi nejobyčejnějšími, nejprostšími událostmi, které se kolem nás odehrávaly. Nad událostmi, kterých si my dospělí už ani nevšímáme.

Tiše jsem pozoroval čistotu, se kterou se mé milované „husitské práce“ dívá okolo sebe. V jeho tváři bylo tolik radosti ze života. Tolik životní energie! V tom okamžiku se mi v mysli doslova zjevily verše z Bible, které pronesl přímo náš Pán: „Amen, pravím vám, kdo nepřijme Boží království jako dítě, jistě do něho nevejde.“ Byl jsem jako opařený. Snad poprvé mi skutečně došel pravý význam tohoto závažného tvrzení. Přijmout Boží království jako dítě znamená uchopit jej tak prostě, pokorně a s důvěrou, jak právě v tom okamžiku přijímal můj synek celé Stvoření. Kryštof Stvoření žil! Byl jeho absolutní součástí. Právě teď! Bez výhrad. Bez přetvářky, vypočítavosti, jakékoliv zjištěnosti, s naprostou absencí veškerých neřádků, které na sebe člověk v průběhu let nashytá.

Pro nás, kteří už dávno nejsme listem čistého papíru, kterým se do příběhu života vepsala nečistota v různých podobách, pro nás je tu Ježíš. On se obětoval za naše hříchy, aby nás vykoupil z područí smrti a daroval nám plné společenství s Bohem Stvořitelem. Jeho kříž vytvořil most z temnoty do světla. Dokážeme tento dar přijmout jako děti, nebo budeme mít na mysli stále nějaké „ale, proč, jak, kdyby...“? Dokážeme žít svoji křesťanskou víru dětskou myslí?

Aleš Toman

Z kazatelského plánu

PRVNÍ NEDĚLE PO VELIKONOCÍCH – QUASIMODIGENITI

Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili.
J 20,29

První čtení Písma: 1Pt 2,2-5; Ž 81,2-3

Tužby:

2. Abychom všichni byli posvěceni ke kněžskému poslání pokoje s Bohem i lidmi, modleme se k Hospodinu.
3. Za milost pověření ke svědectví, misii a usmíření mezi lidmi a smíření s Bohem, modleme se k Hospodinu.

Modlitba:

Pane, naše spáso! Tvůj zákon je dokonalý, udržuje při životě. Hospodinovo svědectví je pravdivé, nezkušený jím zmoudří. Hospodinova ustanovení jsou přímá, jsou pro radost v srdci. Hospodinovo přikázání je ryzí, dává očím světlo. (Srv. Ž 19,8-9)

Proto ti chceme stále znovu a znovu naslouchat.

Mluv k nám neustále, Pane Ježíši, který na věky žiješ a kraluješ s nebeským Otcem v moci Ducha svatého. Amen.

Druhé čtení Písma: 1 Pt 2,1-10

Evangelium: J 20,19-31

Čtení Písma k obětování: Mt 28,5b-6a

Čtení Písma k požehnání: J 20,27b

Vhodné písně: 25, 258

Z NOVOZÁKONNÍCH VÝKLADŮ - STAVITEL A KRÁL 3

Následující kapitoly nepřináší vyčerpávající výklady podobností, ale spíše vysvětlující poznámky, zajímavosti z biblických reálií a motivaci k zamyšlení nad vzkazy Pána Ježíše do naší současnosti.

Hlavním pramenem je publikace Williama Barclaye „And Jesus said“ 1. vyd. 1952, reprint 1970, a „The Gospel of Matthew“ (2. díl, Edinburgh, 1. vyd. 1957, rev. vyd. 1975, reprint 1979, 1983, 1985, 1986).

Pokračování z minulého čísla

b) Když se člověk vydává na křesťanskou cestu, je to konec jeho světské stupnice hodnot. Svět určuje hodnotu člověka podle materiálních věcí, které má ve svém vlastnictví, anebo podle moci, jakou vládne. Křesťanství určuje hodnotu člověka podle toho, kolik věcí je schopen se vzdát, a podle toho, jak dalece je ochoten sloužit. Podle zásad světa by měl člověk žít pro sebe. „Jak si žiješ?“ zeptá se vás spolužák, kterého po letech potkáte. Podle křesťanských zásad by člověk měl žít pro druhé. Příkladem je tu medicína. Když tady dojde k objevu, který může vyléčit nějakou chorobu nebo utišuje bolest, objevitel by si mohl nechat svůj vynález patentovat a zbohatnout na něm. Ale není tomu tak. Jakmile je objevený lék ověřen, je ihned dán k dispozici široké světové veřejnosti, aby z něj mělo užitek co nejvíce lidí. Když člověk nastou-

pí křesťanskou cestu, musí se vzdát osobní ctižádosti a nahradit ji ctižádostí být mezi lidmi jako ten, kdo slouží.

c) Když se člověk vydá na křesťanskou cestu, jeho stupnice citů se mění. Kristus přichází na první místo. V evangeliu Lukášově (14,26) Ježíš požaduje, aby se ten, kdo ho chce následovat, zřekl svých nejbližších a nejdražších. To nesmíme brát doslova. Je to nadsázka, je to způsob běžný na Východě, jak oslovit člověka živě a co nejnáléhavěji. V podobnosti to znamená, že vztah ke Kristu má mí přednost před ostatními vztahy.

Nepřátelé křesťanství si takovou věrnost dobře uvědomovali. Například Hitler vyhnal z vlády všechny vyznávající křesťany, protože údajně jejich věrnost státu by byla ohrožena jejich věrností ke Kristu. Náš vztah ke Kristu by opravdu neměl být

papírový, dogmaticky zdůvodněný, ale měl by to být vztah osobní, blízký, vřelý.

O velkém skotském šlechtici se traduje, že byl jednou postaven před volbu: buď smrt nebo zapřít svou věrnost Stuartům; tehdy odpověděl: „Můžete mi oddělit hlavu od ramen, ale nikdy mi neoddělíte srdce od mého krále.“

Naše generace byla vychována ve věřících rodinách, ve školní výuce náboženství a v církvi – ve sboru. Pro nás byl přechod z přijímaného křesťanství ke křesťanství uvědoměnému přirozeně plynulý. Pro dnešního člověka, který přichází z ateistické rodiny a z ateistického světa, je setkání s Kristem novinkou. Zejména takovým lidem je určeno podobnosti Pána Ježíše.

William Barclay
a Jiřina Kubíková

(pokračování příště)

Nad Písmem

NARODILI JSME SE Z KRISTA

Prožili jsme pašijový týden. Šli jsme s Ježíšem cestou odmítnutí, ponížení, prokletí. Cítili jsme tu nespravedlnost, tu beznaděj, ten konec úsilí, do kterého jsme vkládali tolik své touhy. Prožili jsme i Velikonoce. Ježíš je tu. Stále stejný a přece jiný. Obstál. Jeho lásku a pokoj nemůže nic a nikdo zničit. Ten, který prošel peklem a přece se jím nenakazil, který s rukama přibítyma na kříž nepřestal žehnat, který těžce popadal dech a přece se modlil a dával naději, je dárce pokoje a smíření. Jako porod jsme prožili drama bytostného ohrožení a záchranu v záplavě jeho světla. Zakusili jsme, jak je k nám dobrý. Dovolil nám pohlédnout do jeho bolesti, sáhnout si na jeho oběť a sdílet jeho pokoj.

Je to všechno? Velikonoční výzdoba mizí z výkladních skříní i z našich domácností. Vypaří se i to nově narozené dítě v nás? Dítě stojí na počátku, život před ním je velkou záhadou. Má v sobě touhu žít, učit se, poznávat, hrát si, komunikovat, růst, běhat a jist. Touhu po dobru, spravedlnosti, porozumění, lásce. Čeká, těší se, důvěřuje. Je odkázané na své rodiče, a přece vidí dál než oni, jeho touha a víra pokračuje to, co mu jeho okolí může nabídnout.

Narodili jsme se z Krista. Celý dlouhý, nekonečný život je před námi. Nezáleží, kolik jsme toho již prožili, jsme stále na začátku svého vztahu s Kristem. Ještě jsme ho dostatečně nepoznali, ještě jsme s ním dost nemluvíli, ještě máme mnoho otázek, chybí nám jeho blízkost, pokoj, odpuštění, radost a povzbuzení. On sám si nás našel. Oslovil nás a zahrnul svým pokojem ještě, když jsme to vůbec nechápali, když jsme se zdráhali uvěřit. Dal nám Ducha svatého a hned nás poslal na cestu. Rozdávat to, co jsme dostali, čeho jsme plní a čím naše srdce přetéká: odpuštění toho, který nám odpustil; pokoj toho, který nás upokojil; oběť tomu, který se za nás obětoval; službu tomu, který nám sloužil; vítězství toho, kdo obstál v nejhlubším prokletí; radost z toho, který miluje; úžas před tím, kdo tvoří vše nové; vytrvalost v dobrém i zlém s tím, který nás neopustil, i když jsme na něj byli nepředstavitelně hnusní. Život s Ježíšem je dobrodružství. Nedá se předem naplánovat ani propočítat. Mnohokrát člověka zaskočí, vyvede z rovnováhy, našteve i přivede k slzám. O to víc pak zapůsobí nádherné pohledy do úžasné krajiny Boží zahrady, kde vládne ten, který je Amen ke

všem Božím zaslíbením. Tam je naše místo, tam jsme doma. Jsme jeho královským kněžstvem. My, ubozí hříšníci náležíme mocnému Bohu, neboť nás dokázal vyvolat ze tmy do svého podivuhodného světla. S bázní a třesením přijímáme tuto milost a realizujeme svou záchranu kněžskou službou: službou modlitby, věrností Bohu za všech okolností, poslušností jeho Slovu zjevenému v Bibli, přinášením obětí díky a chval v každé životní situaci. Jak čteme v Ž 81,2: „Plesejte Bohu, naši síle, hlaholte Bohu Jákovu! Prozpěvujte žalmy, bíte v bubnu, hřejte na líbeznou citaru a harfu.“

Světlá Košíčková

Pane,
děkuji ti,
že před tebou smím být
jako dítě.

Mohu dát stranou své
životní role, zapomenout
na své zásluhy, úspěchy a
sebejistotu, vzdát se svých
komplexů, nejistot,
falešných úsměvů, uražené
pýchy a anařičanosti.
Mohu být dítětem,
které stojí na prahu
něčeho úžasného,
co nedohlédne,
ale co tuší
a touží se tomu
co nejvíce přiblížit.
Mohu být dítětem,
které se nechá vzít
za ruku a jde cestou
necestou v jistotě,
že není podstatné,
kudy jde, ale s kým jde.

Děkuji,
že přijímáš mé modlitby,
že mě učíš své pravdě
a posíláš v síle
svého Ducha k těm,
na nichž ti záleží.
Tvé jméno
buď pochváleno.

Rozjímání o svíci

Mám na mysli nikoli onu nízkou, rozsvícenou na náhrobku o dušičkách, ani onu útlou, zářící se svými družkami na vánočním stromku, aniž kdysi za bouře rozžehnutou hromničku na odvrácení blesku, ale vzpřímenou vznosnou svíci, planoucí na stole Páně. Upomíná mne na světlo, vzešlé nám v Ježíšovi a na jeho podobnosti o svíci, nepřiklopené kbelcem, ale postavené na svícen, aby svítila ne na svůj vlastní knot a vosk, ale všem, kteří jsou v domě.

Planoucí svíce je symbol víry. Jak výmluvný je obřad, během něhož přistupují účastníci, každý se svíci v ruce, aby pro ni přijali světlo od té hořící na znamení, že odtud a takto se šíří víra jedněch od druhých.

Také obřad křtu má v sobě toto znamení. Kněz ve jménu pokřtěného rozžihá jeho svíci o plamen svíce na stole Páně.

Plamen Boží je čistý a svatý. Co poutníci, toužící po světle, přicházíme k němu s pokorou, bázní a obezřetně, věduce, že svíci o svíci lze nejenom rozsvítit, ale i uhasit.

Miroslav Matouš

KLOPÝTÁNÍ

Na Slovensku působím 22 let. Jsem rád, že kdysi mocní tohoto světa rozhodli, že své kněžské povolání budu vykonávat mimo území Čech a Moravy. Dvakrát za sebou jsem neobdržel státní souhlas pro výkon kněžského povolání v Bratislavě. Teprve v roce 1988 jsem souhlas obdržel a byl jmenován farářem na Slovensku. Začal jsem potkávat desítky lidí i spoustu různých politiků, výrazných i nevýrazných, laskavých, zpučných, ale i krásných. Vzpomínám na ně se smíšenými pocity, ale i s odstupem času, kdy mé přemýšlení je rekapitulací tohoto časového úseku.

Mezi politiky, na které s radostí vzpomínám, je i prezident Rudolf Schuster. Potkal jsem se s ním ještě v časech, kdy byl primátorem Košic. Přijížděl jsem do Košic, do města pro mě úplně cizího, s tím, že mám obnovit náboženskou obec Církve československé husitské, která zde byla zakázána v roce 1939. Se smíšenými pocity, ale i s jistými obavami, jak budu přijat, neohlášený, přišel jsem do úřadu v okamžiku, kdy ze dveří vyšel pan primátor. Pozdravil jsem ho a na jeho otázku, kdo jsem a co hledám, jsem odpověděl. Úsměv provázela dobře míněná rada, ale i okamžité pozvání: „Pojďte dál.“ Šel jsem a dodnes jsem vděčný za bezprostřednost, laskavost a osobní zájem. Byl to primátor Rudolf Schuster, kterému jsem sdělil důvod svého příjezdu, a on mi se zájmem vysvětloval, co Košice jsou, jaké je tam prostředí. Podtrhl specifika „východu“ a současně mě ujistil, že jsou tam lidé krásní, jiní než v Bratislavě. A měl pravdu. „Jsem Košičan“, je výrok, který v sobě ukrývá jistý druh sebevědomí, ale i životního způsobu. Náboženskou obec se podařilo obnovit i díky podpoře pana primátora.

Přijížděl jsem do Košic pravidelně, sledoval, jak se mění město a my s ním. „Hlavní ulice“ dostávala tvář,

rodila se do krásy. Potkávali jsme se, cesta pana primátora k prezidentskému úřadu s mojí cestou faráře k úřadu biskupa. Obdržel jsem od něj několik pozvání na různá setkání jak pracovní, tak reprezentační. Pan prezident Schuster bez póz, s vitalitou sobě vlastní projevoval zájem o vše, co bylo spojeno s církevní problematikou, ekumenou. Jeho účast na mnoha bohoslužbách byla ve dvou rovinách – pokorného člověka před Boží tvář a člověka, který měl za sebou dlouhý lidský úsek bytí, se všemi úskalími, která život přináší. Dalo by se čekat, že mohl být mnohdy zatrpklý, zlobit se na tisk, zlobit se na lidi, kteří o něm hovořili se závisť a neomaleností. A tam jsem cítil pravdivost výroku: „Běda národu, který pomlouvá své prezidenty!“ Usmíval se a teprve mé zpětné pohlednutí, ale i přehled knih, které vytvořil, mi dokreslily typ renesančního člověka. Kladu si otázku: „Kde na to vše vzal čas?“ Na jedné straně přední politik, na straně druhé spisovatel, fotograf. Jeho literární dílo by stačilo na práci dvou lidí.

Čas nám neúprosně utíkal. Vztahy církvi se měnily. Starý stát Československa, Československa socialistického, transformovaný do dvou nových právních subjektů, Slovenska a Česka, naplňoval také právní formu spoluzítí církvi v novém slovenském státě. Byl to právě pan prezident Rudolf Schuster, kdo vytvořil několik pracovních grémií, ve kterých se zpracovávaly právní vztahy mezi státem a církvemi. Vše se řešilo s nadhledem, vzájemnou korektností. Pak přišla naše společná cesta do Vatikánu, kdy pan prezident Schuster pozval představitele církvi, aby jej doprovodili. Potkali jsme se v jednom letadle, ve Vatikánu jsme byli přijati a došlo ke schválení základní smlouvy mezi Slovenskou republikou a Svatou stolicí. Pan prezident však uzavřel taktéž smlouvy

s ostatními církvemi, aby i ty měly stejný právní vztah k slovenské vládě, aby měly na Slovensku stejné postavení.

V letadle, cestou do Vatikánu, pan prezident Schuster hovořil s každým hostem jím pozvaným osobně, se zájmem, s lehkostí, bez přílišných formalit. Pokoušel se osvětlit, co od cesty do Vatikánu očekává, co očekává od smlouvy, ale i co očekává od ostatních církví. Slib nám daný v letadle, že i protestantským církvím zabezpečí právní jistoty, naplnil.

Život pokračoval. Přišla těžká, přetěžká zkouška – zemřela mu manželka. Ta, která ho provázela ve chvílích radosti i strasti, žena, která mu vychovala děti. Její odchod byl neočekávaný, a proto i těžší. V daném čase jsme si vyměnili dopisy. Z dopisů bylo cítit velké utrpení ze ztráty nejbližšího člověka. Aniž jsem si uvědomoval, vztah nás dvou se změnil, oficiální přecházel do osobního a dnes s velkým potěšením konstatuji. Jsme dobří přátelé. Přišlo to nějak náhle. „Já som Rudo, Honziku.“ Bylo to milé. Dnes skončily oficiality, skončil formální vztah vytěsňaný osobním zájmem. Oč větší bylo mé překvapení, že se před třemi týdny objevil v Újezdě u Brna, kde bydlím. Šli jsme pěšky po tomto malebném jihomoravském městečku a lidé, u kterých jsem vůbec nepředpokládal, že ho poznají, mu podávali ruce, srdečně ho vítali a on sám se s nimi zastavoval a neformálně hovořil. Co říci na závěr. Teprve čas zhodnotí historický význam jeho prezidentského působení. Co však je jisté – já jsem v něm objevil přítele, se kterým mohu hovořit o jakémkoliv problému a on s plnou zodpovědností zájmu odpoví, jak nejlépe umí a ví. Za to mu děkuji.

ThDr. Jan Hradil, Th.D.
slovenský biskup

Slovenský biskup (vpravo) s bývalým slovenským prezidentem

KE 1125. VÝROČÍ ...

Dokončení ze str. 1
slovenské liturgie. Metoděj v tom však neposlechl a úspěšně rozšířil misijní práci do dalších slovanských území. Tak byl ještě téhož roku na Velehradě pokřtěn český kníže Bořivoj.

Na Velké Moravě dále působili vedle Metodějových slovanských žáků i kněží latinští a zejména kněz Wiching si na Metoděje do Říma stále stěžoval. Napětí měla vyřešit r. 880 cesta Metoděje a Wichinga k papeži do Říma. Jan VIII. v červnu bulou „Industriae tuae“ znovu povolil slovanskou liturgii a jmenoval Metoděje arcibiskupem pro celou Velkou Moravu a Wichinga biskupem v Nitře. Wiching však smysl buly zfalšoval; Metoděj se odvolal k papeži a ten novou bulou 23. 3. 881 své loňské rozhodnutí potvrdil.

Na podzim se Metoděj s doprovodem vydal do Konstantinopole, aby

tam ukázal svoje slovanské překlady Bible; asi po půl roce se vrátil a pokračoval v překladu dalších částí. Protože stárnul, rozhodl se jmenovat svým nástupcem slovanského kněze Gorazda, který uměl bohoslužby slovansky i latinsky. Ani to ho však nechránilo před pronásledováním. Sotva Metoděj zemřel, Wiching u nového papeže Štěpána V. prosadil znovu zákaz slovanské mše a ty, kdo neposlechl, násilně vyhnal z Moravy. Asi 200 slovansky mluvících kněží uprchlo do jiných slovanských krajů – jižního Polska, Bulharska a jistě i do Čech. Takže Metodějovo dílo zničeno nebylo.

Památkou obou bratří se stala podnětem pro další reformní myšlení v naší vlasti; po staletích potvrdil konání bohoslužeb v mateřských jazycích po celém světě i 2. vatikánský koncil v roce 1962.

Radek Hobza

Připomínáme z historie v dubnu

3. 4. 1420 - Z popudu Jana Želivského svolali pražané shromáždění obcí Starého i Nového Města, kde se konšelé zavázali vojensky hájit kalich; šlo o tzv. první husitský manifest.

3. 4. 1850 - Zemřel v Praze Václav Jan Tomášek (* 17. 4. 1774 ve Skutči) - hudební skladatel a pedagog, výrazná osobnost obrozeneckého hnutí.

4. 4. 1415 - Do Kostnice přijel za Husem Jeroným Pražský. Když však poznal, že jeho pomoc nebude Husovi příliš platná, a zjistil, že se sám ocitl ve velkém nebezpečí, uprchl z města. Byl však těsně u hranic poznán, zatčen, odeslán do Kostnice a tam uvřazen do vězení.

5. 4. 1355 - Konala se korunovace Karla ve Svatopetrském chrámu v Římě na císaře Říše římskoněmecké (jako Karla IV.); společně s ním byla korunována i jeho nová manželka Anna Svídnická. Císař Karel IV. při této příležitosti potvrdil dědičné udělení Moravského markrabství Janu Jindřichovi se všemi právy, regáliemi a berněmi v celé zemi. Podle současně české teorie byly královská koruna převezeny do Čech z Moravy (teorie tzv. translatio regni), státnost Čech byla odvozena ze státnosti Velké Moravy.

6. 4. 885 - Zemřel na Moravě věrozvěst Metoděj (* 815 v Soluni) - řecký učenec, moravský a pannonský arcibiskup - viz i str. 1 a 3.

8. 4. 1815 - Záhadně zemřel v Rožmitále Jan Jakub Ryba (* 26. 10. 1765 v Přešticích) - pedagog a hudební skladatel.

12. 4. 1125 - Zemřel kníže Vladislav I. a o čtyři dny později dosedl na knížecí stolec poslední (ze čtyř) a jediný dosud žijící nejmladší syn krále Vratislava - Soběslav I. [1125-1140], označovaný za nejschopnějšího.

18. a 23. 4. 1850 - Dvěma patenty zrušil císař tzv. placetum regium, platné od doby Josefa II. Biskupové měli opět právo samostatně rozhodovat o vnitřních záležitostech církve. Do té doby mohla být v Rakousku papežská nařízení pub-

Dokončení na str. 4

OSOBNOSTI O T. G. MASARYKOVÍ

Dokončení ze str. 1
federativní charakter, a tam že Československá republika bude mít své pevné místo. Ani vyložit českou ústavnost bez Masaryka nelze; jeho úlohu při vytváření definitivní ústavy z roku 1920, při prosazování základních principů demokracie a parlamentarismu, nijak neobejdete.

* *Proslovil jste nějakou přednášku mimo fakultu, která by se týkala Masaryka, nebo je to dnes poprvé?*

Podobnou přednášku jako dnes jsem se odvážil přednést ve vídeňském parlamentu, v parlamentním klubu, a byla přijata se sympatiemi. Hlavní hostitel, profesor Herbert Schambeck, mi ovšem potom sdělil: „To, co jste řekl dnes, je skvělé, ale před pár lety byste to tady říct ještě nemohl.“ Byla to totiž kritika rakouské minulosti...

* *Co vás přimělo mluvit na toto téma?*

Můj vztah k Husitské teologické fakultě. Stál jsem totiž u implementace všech tří teologických fakult do Univerzity Karlovy. Podílel jsem se už na prvním vysokoškolském záko-

nu, obhajoval jsem nárok univerzity, aby měla teologické fakulty. A zejména s Husitskou teologickou fakultou jsem velmi přátelsky spolupracoval ve své funkci rektorské. K osobnostem, jako je pan profesor Kučera nebo pan děkan Lášek, mám velmi blízko. Takže mi stačilo jenom zavolat a já nemohl odmítnout.

***

Prof. Dr. Karl W. Schwarz (*1952, Villach) je ministerským radou při rakouském ministerstvu kultury, na Evangelické teologické fakultě ve Vídni vyučuje církevní právo. Hostoval na řadě univerzit, např. v Bratislavě, Prešově, Budapešti, Lipsku.

* *Kdy jste poprvé slyšel o Tomáši Garriguovi Masarykovi? Bylo to doma nebo ve škole?*

Slyšel jsem o něm samozřejmě doma i ve škole. Pocházím totiž z rakouské úřednické rodiny. Například můj dědeček, ten ještě starou rakouskou monarchii dobře pamatoval a vyprá-

věl mi o ní. Hovořili jsme o Františku Palackém, a pak právě o TGM.

* *Učíte o Masarykovi své studenty?*

Na Evangelické teologické fakultě ve Vídni se věnuji výkladu církevního práva. V období habsburské monarchie spolu pochopitelně souvisí vývoj církevního práva v Rakousku a v českých zemích. Mohu tedy říci, že TGM je na pořadu výuky také.

* *Měl jste někdy přednášku o TGM mimo fakultu?*

Jsem členem Společnosti Johanna Mathesia. Tato společnost, mimo připomínání osoby tohoto reformátora, si dala za cíl sledovat církevní historii v českém a moravském prostředí jeho očima. Mathesius, náboženský reformátor z Jáchymova, byl Lutherův žák. V rámci této společnosti jsem již o českých dějinách mluvil, a hovořil jsem tedy i o Masarykovi. Bylo to minulý rok v Hermhutu v Lužici.

Na shromáždění v parlamentu ke 160. výročí narození TGM se ptala
Petra Štěpánová

ZPRÁVY

Pozvání do Náchoda

V neděli 18. dubna rozezná náhodský Husův sbor přední vokální těleso - Pěvecké sdružení moravských učitelů - nepřetržitě působící od svého založení v r. 1903. Představí se velikonočními skladbami starých mistrů při bohoslužbě v 9 h a pak na odpoledním Jarním koncertě, který začíná v 16.30 h. V programu zazní sborová díla J. B. Foerstra (mimo jiné i kantáta Píseň bratra Slunce na slova Františka z Assisi), B. Martinů i stále posluchačsky vděčné úpravy lidových písní. Sbor řídí umělecký vedoucí a dirigent prof. Lubomír Mátl, varhany ing. Jiří Tyml. Vstupné na koncert: 100 Kč.

Za náboženskou obec v Náchodě srdečně zve Zdeněk Kovalčík

Sraz mládeže

Královéhradecká diecéze zve do Trutnova na sraz mládeže a společnou oslavu Dne Země. Akce se uskuteční 16.-18. dubna (příjezd na faru v Úpicke ulici 146 do 18 h).

Přichystán je program plný života: "Kdo věří v Syna, má život věčný." (J 3,36a).

Detailní informace na tomaskar@volny.cz, 603 277 267

Účast prosíme nahlaste do 12. dubna.

David Smetana a Tomáš Karel

Praha brána - cyklus pokračuje

Prof. PhDr. Tomáš Durdík, DrSc. z Archeologického ústavu AV ČR vystoupil 16. března v rámci cyklu "Co Čech - to husita?" s přednáškou na téma "Hrady ve stínu kalicha". Že husitská odolnost a otužilost dosud trvá, osvědčili lektor i jeho posluchači - navzdory nepříznivému počasí v promrzlých kamenných zdech ve věži Pražské brány. Cyklus přednášek pořá-

KŘESŤANSKÁ TURISTICKÁ AGENTURA MESITES
již dvanáctý rok nabízí ubytování
v apartmánech u moře v Chorvatsku
za skvělé ceny!
www.mesites.cz
Využitím našich služeb současně podpoříte
misijní práci manželů Dohnalových v Chorvatsku.
Objekty jsou ideální pro rodinnou, sborovou dovolenou i dovolenou studentů a mládeže.
Objednávejte, dokud jsou ještě volné termíny!
kata.mesites@seznam.cz
info@mesites.cz
Skype: katadohnal
GSM +385915659536

dají pražská diecéze a společnost ABL FM Services vždy každé třetí úterý v měsíci.

(BK)

Doteky - Plochy poznání

Fara Církve československé husitské v Liberci, nám. Českých bratří 35/2 pořádá:

97. setkání: v pátek 16. dubna v 18 h talk show "Zlatý oříšek"

* hostem je vítězka soutěže o Zlatý oříšek houslistka Eva Schäfferová

* moderuje Stanislav Kubín

* hudební doprovod Maxim Birjukov
Dobrovolné vstupné je určeno na charitu

98. setkání: v pátek 23. dubna

* 16.30 h vernisáž výstavy obrazů Jiřího MÜLLERA - Barevná romantika.

Dramaturgii a realizaci výstavy zajišťuje ARTEFAKTUM CZ

* hudební vstupy Dobroslav Janko

* vstupné dobrovolné - je určeno na charitu

* 18 h - talk show „PER ASTRAM - boje s bludnými balvaný“

hostem autora pořadu Stanislava Kubína je astronom RNDr. Jiří GRYPGAR.

* moderuje redaktor Českého rozhlasu Robert Tamchyna

* hudební vstupy - soubor Církve československé husitské z Českého Dubu „ÚSVIT“

* vstupné 70 Kč

Projekt je realizován za podpory Ministerstva kultury ČR, nadace Pangea a Statutárního města Liberec.

(sk)

Program MANA

Divadlo MANA (nizkoprahové centrum aktivit), Moskevská 34/967, Praha 10, uvádí 25. dubna od 15.30 h dětské odpoledne s Jiřím Lábusem. Součástí bude slavnostní vyhlášení výsledků výtvarné soutěže dětí ze základních škol na Praze 10 s předáním cen.

(red)

Koncerty u sv. Mikuláše

* 12. 4. - 20 h
Bach, Orff, Charpentier
Prague Brass Ensemble,
Jan Kalfus - varhany

* 13. 4. - 17 h
Bach, Händel, Purcell
M. Pšenička - varhany,
Z. Šedivý - trubka,
J. Šedivý - trubka

* 14. 4. - 17 h
Bach, Mozart, Dvořák
Jana Jonášová - soprán,
Bohumír Rabas - varhany

* 15. 4. - 17 h
Mozart, Händel, Franck
PRAGUE MOZART TRIO,
Yvona Škvárová - mezzosoprán

* 16. 4. - 17 h
Bach, Mozart, Pachelbel
Vratislav Vlha - hoboj,
František Šťastný - cembalo

* 16. 4. - 20 h
Bach, Vivaldi, Mozart
Consortium Pragense
Orchestra,
Y. Škvárová - alt,
M. Laštovka - trubka

* 17. 4. - 17 h
Bach, Schubert, Albinoni
Jiřina Pokorná - varhany,
Miroslav Kejmar - trubka

* 17. 4. - 20 h
Bach, Vivaldi, Mozart
Consortium Pragense Orchestra
Y. Škvárová - alt,
M. Laštovka - trubka

* 18. 4. - 17 h
Haydn, Vranický, Mozart
STRING TRIO PRAGA

* 18. 4. - 20 h
Händel, Mozart, Bach, Vivaldi
A. Bárta - varhany,
Camerata Pragensia Orchestra

ZEKUMENY VE SVĚTĚ

POSLEDNÍ VEČERE BĚHEM STALETÍ NA OBRAZECH POŘÁD BOHATLA
Biblická poslední večeře Ježíše Krista a jeho učedníků byla v podání malířů posledního tisíciletí čím dál bohatší a úměrně k tomu se zvětšovaly i talíře, které měli stolovníci před sebou. V britském časopisu The International Journal of Obesity na to upozorňuje trojice amerických odborníků, kteří analyzovali 52 slavných Posledních večeří namalovaných počínaje rokem 1000. Dva profesori a jeden presbyteriánský duchovní došli s pomocí počítače k závěru, že v poměru k hlavám stolovníků se talíře zvětšily během tisíciletí o 65,6 procenta, porce na talířích o 69,2 procenta a kousky chleba o 23,1 procenta. Pokud šlo rozoznat, co malíři Kristovi a apoštolům "servirovali", byla to v 18 procentech případů ryba, ve 14 procentech jehněčí a v sedmi procentech vepřové. Podle jednoho z autorů studie, Briana Wansinka, tento vývoj odráží pokrok zemědělství během posledních deseti staletí - "ohromné zvýšení výroby, dostupnosti potravin, potravinové bezpečnosti". "Protože umění napodobuje život, odráží se tyto změny i v obrazech představujících nejslavnější večeři v dějinách," řekl Wansink.

www.christnet.cz

BRITŠTÍ KŘESŤANÉ JSOU PROTI MOŽNOSTI PROVÁDĚT OBŘADY REGISTRovanÉHO PARTNERSTVÍ VE SBORECH

Organizace Christian Concern For Our Nation uvedla, že církve mohou čelit žalobám, pokud odmítnou provést obřad uzavření registrovaného partnerství ve svých prostorách. Více než 6000 křesťanů podepsalo petici vyzývající britskou vládu, aby zamítla doložku Zákona o rovnosti, podle níž by mělo být možné provádět obřady uzavírání registrovaného partnerství ve sborech.

Petice bude předána Harriet Harman, ministryni zahraničí, organizací Christian Concern For Our Nation (CCFON). Tato petice vyzývá vládu, aby „poslouchala velký podíl voličů, kteří vnímají přijetí tohoto dodatku vládou jako další pokus o prosazování takzvané rovnosti, která je však velkým kompromisem budoucí náboženské svobody“.

Sněmovna Lordů hlasovala ve prospěch dodatku Lorda Alliho na pozdním nočním zasedání minulý měsíc. Hnutí zalarmovalo křesťanské představitelé, kteří mají obavu, že církve budou čelit žalobám, pokud odmítnou provést obřad uzavření registrovaného partnerství ve svých prostorách. Mají dojem, že vláda nesplnila svůj slib tento problém „správně a náležitě zvážit“.

Andrea Minichiello Williams, ředitelka CCFON, řekla, že dodatek Lorda Alliho k Zákonu o rovnosti dramaticky změnil zákon o registrovaném partnerství. „Ačkoli to bylo představené jako otázka náboženské svobody, dodatek má potenciál dále nahodit náboženskou svobodu v budoucnu,“ řekla. „Tisíce jedinců, kteří podepsali petici žádající vládu o odmítnutí tohoto dodatku, si myslí, že pokud se dodatek stane zákonem, to, co bylo nazýváno tolerantní legislativou, povede k nátlaku na věřící, aby jednali proti svému svědomí.“ Obává se, že dodatek bude mít tentýž efekt jako Zákon o registrovaném partnerství, schválený v roce 2004, který byl také představován jako „tolerantní legislativa“, ale donutil matrikáře, aby jednali proti svému svědomí, jinak by čelili propuštění.

„Jak dlouho potrvá, než budou církevní pracovníci zastrášování právními procedurami, pokud budou vykonávat obřady spojující muže a ženu, ale budou odmítat vykonávat obřady pro registrované partnerství?“

Evangelikální aliance také vyjádřila nesouhlas s jakýmkoli změnami v současném zákoně. Vyjádřila se, že by to církve zmatlo a nevěděly by, co mohou dělat. Tato organizace má obavu, že církve nakonec skončí v takové situaci, v jaké jsou katolické adopční agentury, které jsou nuceny ukončit svou činnost nebo odhodit svou křesťanskou etiku, protože odmítají umísťovat děti do domácností homosexuálních párů.

Klára Máziková, Christian Today

Připomínáme z historie v dubnu

Dokončení ze str. 3

likována a prováděna jen se svolením panovníka.

19. 4. 1945 - Nacisté vypálili osadu Ploština na Vizovicku a 24 jejích obyvatel naházeli do plamenů. Podobný osud stihl o čtyři dny později i osadu Prlov u Vsetína.

20. 4. 1420 - Nejvyšší pražský purkrabí Čeněk z Vartemberka se lstí zmocnil Pražského hradu a jako první podepsal manifest z 18. dubna, jímž husitský sjezd oznámil sesazení krále Zikmunda.

20. 4. 1785 - Josef II. nařídil provedení soupisu půdy pro berní účely (tzv. josefinský katastr). Na rozdíl od předchozích katastrů (ty vznikly podle daňových příznání) byl zpracován na základě přesného měření, které prováděli geodeti, vrchnostenská úředníci a laičtí vyměřovači (zjistili téměř o polovinu více půdy).

23. 4. 1420 - Narodil se v Poděbradech **Jiří z Poděbrad** (+ 22. 3. 1471) - husitský král.

24. 4. 1550 - Moravský zemský (svatojiřský) sněm v Brně odmítl pokusy krále Ferdinanda I. potlačit zemské a náboženské svobody na Moravě; zemský hejtmán Václav z Ludanic varoval krále před pronásledováním pro víru. Pronásledování postihlo jen novokřtěnce.

30. 4. 1650 - V Čechách byly vydány tzv. vypovídací dekrety proti posledním nekatolickým šlechticům a vrchnostenským úředníkům.

(noe)

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

NEVĚŘÍCÍ TOMÁŠ

Tentokrát získáte tajenku tak, že přečtete písmenka ve druhé tabulce v pořadí daném čísly v první tabulce.

6	33	11	47	30	8	44	25	17	3
27	1	15	20	37	40	21	28	22	36
42	39	45	29	4	19	10	46	48	12
23	7	34	13	43	2	49	31	5	18
14	41	9	32	24	38	16	35	50	26

M	Ř	Ě	Ř	K	V	U	A	Š	J
E	Ž	Ř	A	V	Ě	H	N	O	E
I	D	V	Í	S	L	D	Ě	I	L
S	Ě	Í	V	A	E	L	T	I	B
Ě	L	I	E	L	I	Í	N	I	V

(Řešení z minulého čísla: tmavší kámen; boty jedné ženy; vlasy, ústa a noha druhé ženy.)

Jana Krajčířiková

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, dr. Klára Břeňová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: cesky.zapas@csh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L., production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9